

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
lesv, Cvrsvs Theologicvs**

iln decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Secvndam Secvndæ, & Tertiam Partem D. Thomæ

Esparza Arteida, Martin de
Lugduni, 1666

CVIII. Vtrum Ordines Ecclesiastici sint inæquales, atque inuicem
subordinati perfectè?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94839](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94839)

gratia, propterea hæc etiam datur per sacramentum Ordinis, & non ut distinguat ordinatum ab aliis, non ordinatis. Nec enim sacramentum Ordinis inducit distinctionem, & inæqualitatem per omnes suos effectus, sed per aliquem tantum.

Art. 1. ad 5. Summus Pontificatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Archiepiscopatus, aliique similes gradus Ecclesiasticæ, aut temporalis dignitatis non conferunt potestatem ad inducendos immediatè operatione sua effectus supernaturales, purè spirituales, ac internos, neque quidquam eatenus superaddunt supra potestatem Episcopalem, ac Presbyteralem; sed solum disponunt ad exteriorem, ac sensibilem directionem, ac gubernationem fidelium, nec effectum vllum supernaturalem, ac purè spirituales inducere possunt, nisi per solam ad summum applicationem causæ immediatè, in se continentis effectus eiusmodi. Propterea promotio ad tales dignitatum gradus non imprimit characterem, qui est forma supernaturalis, purè spiritualis, & purè interna, sed insunt vnicuique ex vi signorum, seu suffragiorum exteriorum itidem, ac sensibilibus. Oppositum accidit in ordinibus sacramentalibus, ut ponderatum est supra art. 1. Eadem ratio discriminationis tenet etiam suo modo, quoad infusionem gratiæ, ut indidem apparet.

Art. 2. Datur nihilominus aliqua proportionalis similitudo inter prædicta extrema, quoad punctum intentum in obiectione. Quia dignitas Pontificalis, Cardinalitia, Archiepiscopalis, aliæque similes, etiam purè temporales insunt intrinsecè, & habentur ab unoquoque habitualiter, ac permanentè per species impressas voluntatis, seu suffragiorum, vi quorum obtinent singuli suos peculiare dignitatis, ac potestatis gradus, ut dictum, ac expositum est quæst. 6. de virt. iust. similiter ergo gradus ordinum Ecclesiasticorum, & potestates eorundem propriè habentur per species impressas, repræsentatiuas gradus vnicuique conuenientis, nisi quoddam posteriores istæ species impressæ, sunt intrinsecè supernaturales, atque incorruptibiles, inamissibiles, utpotè, auctorem habentes Deum immortalem, inhærentes immediatè animæ itidem immortalis, expertes omnis contrariæ qualitatis, atque ordinatæ ad effectus intrinsecè supernaturales. Dictum nimirum est supra in communi qu. 31. characteres sacramentales intrinsecè, & adæquatè constitui per eiusmodi species impressas.

QVÆSTIO CVIII.

Vtrum Ordines Ecclesiastici sint inæquales, atque inuicem subordinati perfectè?

Videntur esse æquales, absque vlla mutua subordinatione. 1. Quia media ordinata ad eundem finem, sunt eiusdem rationis, sicut fines consequibiles per eadem media, sunt eiusdem rationis, & æquales inter se absque vlla subordinationis differentia. Omnes autem ordines Ecclesiastici referuntur ad vnum, eundemque finem, scilicet peragendi mysterium Eucharistiæ, ut dictum est supra. Ergo omnes ordines Ecclesiastici sunt eiusdem rationis, & prorsus æquales inter se.

2. Episcopatus non est superior Presbyteratu. Ergo nec Presbyteratus est superior Diaconatu, & sic de cæteris similiter inuicem comparatis. Patet consequentia, quia ita se habet Presbyter, ad Diaconum, & Diaconus ad Subdiaconum, &c. sicut se habet Episcopus ad Presbyterum. Probatur antecedens, quia nullum opus est maius in Ecclesia Dei, quam consecrare Corpus Christi. Ergo nullus gradus, nullaque potestas est maior in Ecclesia Dei, quam quæ sufficit

R. P. de Esparza Curs. Theol. Tom. II.

ad tale opus: sufficit autem ad illud gradus, & potestas propria Presbyteri. Ergo gradus, ac potestas Episcopalis non est maior, ac perfectior, quam Presbyteralis.

Confirmatur auctoritate Augustini, & Hieronymi. Augustinus enim Epist. 19. ad Hieron. c. 4. fine. *Quamuis, ait, secundum honorum vocabula, quæ iam Ecclesiæ usus obtinuit Episcopatus Presbyterio maior sit; tamen in multis rebus Augustinus Hieronymo minor est.* Censet igitur Augustinus differentiam Episcopatus à Presbyteratu esse purè accidentalem, & solum quoad aliquid extrinsecum. Significanti, & pluribus idem dicit, ac prosequitur Hieronymus ipse in cap. 1. Epist. ad Titum, circa illud, & constituas per civitates Presbyteros, ubi hoc statuit principium: *Idem est Presbyter, qui Episcopus*, scilicet primæ, ac Diuina institutione, multisque mox in eum scopum ponderatis, concludit idem sic: *Hæc adduximus, ut ostenderemus apud veteres, eosdem fuisse Presbyteros, & Episcopos.* Sicut ergo Presbyteri sciunt se ex Ecclesiæ consuetudine ei, qui sibi prepositus fuerit esse subiectos: Ita Episcopi nouerint se magis consuetudine quam dispositionis Dominicæ veritate Presbyteris esse maiores, & in commune debere Ecclesiæ regere. Quod ipsum multipliciter vrget, atque confirmat in dialogo aduersus Luciferianos, & Epist. 165. ad Enagrium. Ergo Episcopus & Presbyter ex vi Ordinis, quem solum habent sacramentaliter ex dispositione, ac institutione Diuina sunt inter se prorsus pares, omnisque inter eos disparitas, ac inæqualitas, est extrinsecus superaddita, ex lege, ac dispositione humana.

3. Summus Pontificatus non est Ordo maior, ac perfectior, quam gradus Episcopalis secundum se. Ergo nec gradus Episcopalis est maior, ac perfectior, quam Presbyteralis, & sic de cæteris simili modo. Cōsequentia tenet sicut in præcedenti. Probatur antecedens. Primo, quia quilibet Episcopus potest consecrare ac promouere summum Pontificem, & de facto, si prius non erat Episcopus, consecratur, ac promouetur ab Episcopo Ostiensi. Minor autem non potest consecrare, ac promouere maiorem; ut apparet ex Epistola ad Hebr. 7. 7. Deinde omnes Episcopi sunt successores Apostolorum. Omnes autem Apostoli fuere inter se æquales ordine, ac potestate. Quia potestas ligandi, atque soluendi data seorsim Petro, Marc. 16. similiter data est omnibus promiscuè Apostolis, Ioan. 20. 23.

4. Omnes, qui sunt destinati ad peragendum sacrificium Eucharistiæ, gerunt in Ecclesia figuram Christi, qui semetipsum obtulit Patri pro nobis. Omnes autem, qui vnius eiusdemque figuram gerunt, in ordine ad aliquid vnum, sunt inter se pares. Cum ergo omnes Ecclesiæ ministri ex vi sui Ordinis sint destinati ad peragendum sacrificium Eucharistiæ, ut dictum est, omnes vique sunt inter se pares, eiusdemque rationis.

Art. 1. Responderetur. Perfectio potentie manifestatur ex perfectione sui actus, rursus perfectio actus ex perfectione sui obiecti. Actus autem proprius potestatis sacerdotalis, est offerre sacrosanctum corporis, & sanguinis Christi sacrificium, & remittere peccata per sacramentum baptismi, Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, quibus actibus, & obiectis nihil potest esse maius, aut etiam æquale. Igitur Ordo sacerdotalis est maior ac præstantior, quam quilibet alius Ordo separabilis ab ipso; ideoque tenet primatum inter omnes ordines adæquatè distinctos ab ipso. Quoddam autem est propinquius primo, est prius, ut dicit Philosophus, & per se satis patet. Quapropter Diaconatus, est Ordo post Presbyteratum potior cæteris. Quia actus eius est, exhibere immediatè materiam consecrandam in vasis sacris, & legere, ac annunciare populo inter Missarum solemnia, sanctum Iesu Christi Euangelium, quibus actibus, &

X x 3 obiectis

obiectis nihil superest maius; aut æquale, atque muneri sacerdotali æquè propinquum, pro reliquis ordinibus; simili ratione Subdiaconatus præcellit ordinibus minoribus, quia ad Subdiaconum similiter spectat legere, ac manifestare populo inter Missarum solennia, Epistolam sacram, & tradere Diacono in altari vasa sacra, Calicem, & Patenam, nec non materiam consecrationis in illis reponendam, in quibus clarè apparet similis excessus respectu actuum, & obiectorum spectantium ad Ordines minores. Inter Ordines verò minores præminet Acolytus, qui videlicet simili ministerij coniunctione annectitur immediatè Subdiacono, utpote præparans vireculos vini, & aquæ, ac deferens propè Altare totam consecrationis materiam, & lumine, quod manu gerit, illustrans sacrificij Diuini locum; reliqui tres Ordines non versantur circa materiam consecrationis, aut consecrationem ipsam; sed circa suscepturos Eucharistiam, ideòque longius recedente à sacramento Eucharistiæ, & à munere sacerdotali, quod utrumque est regula, & mensura totius in hoc genere perfectionis. Versantur porro tres prædicti ordines circa suscepturos Eucharistiam, mundando illos, seu purgando, ac disponendo ad suspensionem dignam. Vnde is est inter eos potior, ad quem pertinet cura de minus immundis, minusque indolis. Itaque Exorcista, ad quem pertinent fideles iam instructi; solumque extrinsecus impediti à Dæmone, est superior. Lector, ad quem pertinet instructio catechumenorum volentium iam credere, & Ostiario, cuius est remouere infideles nolentes credere, qui sunt infimum hominum genus, sicut est etiam infimum alterum ostiarij ministerium, ut pulsu campanæ conuocet populum ad Ecclesiam. Series igitur perfectionis, inter ordines Ecclesiasticos inter se separabiles, hæc est sacerdos, Diaconus, Subdiaconus, Acolytus, Exorcista, Lector, Ostiarius.

Art. 2. Facta porro est comparatio inter prædictos Ecclesiæ ministros penes actus, & obiecta spectantia ad vnumquemque eorum, ex vi suæ ordinationis; iuxta significationem, & vim materiæ & formæ, quibus vnaquæque ordinatio peragitur, præsertim in Ecclesia Latina, prout indicatum est supra qu. 104. Nempe variæ aliæ functiones, & munera, quæ pro diuersis temporibus diuersa, nec vbiq; eadem commissæ præterea, ac delegata sunt vnicuique ministrorum, præsertim inferiorum generi, & latè referuntur à Vasquez, Marton, & alijs in præsentia nihil conferunt ad eorum dignitatem, & perfectionem intrinsecam dignoscendam utpotè per accedens adiuncta ex humana dispositione. Quod si eodem modo comparatur Episcopatus cum Presbyteratu; concludetur Episcopatum, secundum id, quod superaddit simplici sacerdotio, & penes quod ab eo distinguitur, esse eodem inferiore, minorisque perfectionis. Propria namque, & peculiaris operatio Episcopi est ordinare ministros Ecclesiæ, conferre sacramenta Confirmationis, aliaque similia peragere. Hæc autem, tum singula seorsim, tum coniunctim omnia, sunt multo minoris perfectionis, quam consecrare Eucharistiam, eo utique distantie proportionaliter intervallo; quo sacramentum Eucharistiæ superat sacramenta cetera, & sacramentalia. Est igitur longè minor accessio perfectionis, quam Episcopatus specialiter adiungit simplici sacerdotio, quam sit cumulus perfectionis conueniens eidem sacerdotio secundum se, ut liquet ex præmissa regula, & mensura perfectionis istiusmodi potestatum. Gradus nihilominus Episcopalis superat perfectione sibi intrinseca absolute, & simpliciter gradum Presbyteralem, etiam quoad id præcisè, quod conuenit Episcopo ex vi Ordinis, & sacramenti, quia illum essentialiter in se includit, ei-

quæ superaddit; atque quodlibet finitum additione sit maius, tametsi additio secundum se sit minor, quam id cui adiungitur.

Art. 3. Iam verò, quod in hoc discursu supponitur ordinationem Episcopi habere veram rationem sacramenti, & quod consequenter dictum est in quæstione præcedenti, eandem imprimere peculiarem characterem partialem, & peculiarem itidem gratiam conferre; præterquam quod ibidem sufficienti ratione ostensum est, comprobatur etiam efficacissimè ex Concilio Trident. sess. 23. Primum enim cap. 3. cum definisset, *dubitare neminem debere, ordinem esse verè, & propriè vnum ex septem sanctæ Ecclesiæ sacramentis* immediatè id probat ex verbis Apostoli 2. ad Timoth. 1. 6. *Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum.* In quibus enim verò verbis sermo est de ordinatione Episcopi, iuxta communem Patrum, aliorumque interpretum sententiam, sicut etiam, 1. ad eundem Timoth. 4. 13. dum dicitur. *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum Presbyterij.* Rursus cum can. 3. similiter præmisisset sacram ordinationem esse verè, & propriè sacramentum, subiungit mox can. 4. eandem sacram ordinationem dare Spiritum Sanctum, ideòque Episcopos non frustra dicere, *Accipe Spiritum Sanctum.* Dicunt autem hæc verba, etiam cum ordinant alios Episcopos. Ergo ordinatio etiam Episcopi, est collatiua gratiæ, & verè, ac propriè sacramentalis. Demum cap. 4. & can. 6. ac 7. definit non omnes sacerdotes pari inter se potestate spiritali præditos esse, Episcopos in Apostolorum locum successisse, atque ad Ecclesiasticam Hierarchiam, seu Hierarchicum ordinem præcipuè pertinere, & Presbyteris superiores esse, habereque potestatem cum ipsis minimè communem confirmandi, ordinandi, & alia pleraque peragendi. Quæ omnia cum alijs similibus pertinentibus ad Episcopos, atque ordinationem eorum claudit postremò, dicto cap. 4. his verbis: *Hæc sunt, quæ generatim sacra Synodo visum est Christi fideles de sacramento Ordinis docere.* Magnam autem partem, eamque immediatè præcedentem de sacramento Ordinis minimè docuisset, si ordinatio Episcoporum rationem sacramenti non haberet, nec Episcopis ex vi sacramenti conuenirent, quæ sunt ipsorum propria, & ut alia commemorata modo sunt. Certissimum igitur est, ordinationem Episcopi habere rationem veri sacramenti.

Art. 4. Accedit auctoritas Anacleti Papæ Epist. 2. c. 1. ubi loquens de Vnctione Chrismatica, quæ fit ordinatione Episcopi, eam agnoscit causatiuam gratiæ, adeòque sacramentalem his verbis. *Omnis sanctificatio constat in Spiritu Sancto, cuius virtus inuisibilis sancto Chrismati permixta.* Similiter Epist. 3. cap. 1. gradum Episcopalem, perinde, ac Presbyteralem appellat ordinem, & utrumque declarat à Domino constitutum, dicens: *Sacerdotum Ordo bipartitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari.* Additque post pauca: *Episcopi Domini Apostolorum, Presbyteri quoque septuaginta discipulorum locum tenent.* Eodem pertinet, quod docet Dionys. c. 5. Ecclesiæ Hierarch. Episcopo, Sacerdoti, & Diacono, cum ordinatur, *virtutem sacratiorem, habiitumque infundit.* Eandem gratiæ largitionem in ordinatione Episcopi, quæ proinde sacramentalis sit, necesse est, supponit potius, ut indubitata, quam docet ut ignotam Ambrosius c. 5. de dignitate Sacerdotali. *Quis dat, ait, Episcopalem gratiam? Deus, an homo? Respondet sine dubio Deus. Sed tamen per hominem dat Deus. Homo imponit manus. Deus largitur gratiâ.* Id est cõmunis Patrum sensus apud Bellar. li. 1. de Clericis à c. 4. atq; hæc eorū cõsensio ex eo vltèrius apparet, quia cõmuniter docet Episcopos noui Testamenti correspondere Aaroni, Presbyteros filiis Aaronis,

Diaconos,

Diaconos, aliosque ministros Leuitis. Patet autem Aaronem ex vi sui Ordinis, exque diuina institutione, fuisse filiis suis, Leuitisque superiorem, ergo Episcopi sunt similiter superiores Presbyteris, aliisque ministris, ex vi sui ordinis, seu prerogatiua, & potestate accepta per suam ordinationem, substantem institutione diuina, proindeque sacramentalem.

Artic. 5. Præter istum autem excessum, qui conuenit Episcopis supra Presbyteros ex vi suæ ordinationis, & ratione characteris Episcopalis, ideoque inamissibiliter, & pro omni euentu, conuenit insuper præminentia iurisdictionis, ad iudicandos Presbyteros, ad subiciendum singulis eorum determinatum populum, seu numerum fidelium, circa quos exerceant iurisdictionem fori interni, & ad inferendas leges conseruandæ, ac promouendæ Ecclesiasticæ disciplinæ, atque animarum salutis congruentes. Nempe potestas, quæ non potest conuenienter exire in actum, nisi præsuppositis quibusdam ordinationibus, ac dispositionibus præuiis, pertinentibus ad aliam potestatem, ab hac alia potestate dependet ex natura rei, eademque subordinatur. Potestas autem sacerdotalis ad soluendum, & ligandum, non exit conuenienter in actum, nisi præsupposita conuenienti diuisione fidelium, qui vniuscuiusque iurisdictioni determinatè subdantur, eiusdemque pastoralis curæ, ac vigilantia subiacent. Hanc autem superiorem, ac vniuersaliorum potestatem, qui habet, dicitur Episcopus, idest inspector, & curator. Vnde Hieronymus dicit in caput illud 1. Epist. ad Titum, Episcopum esse nomen officij, idest curationis, & gubernationis, atque Tridentinum loco nuper indicato definit Episcopos positos esse à Spiritu Sancto regere Ecclesiam Dei, & Presbyteris superiores esse tanquam successores eatenus Apostolorum. Quia verò potestas directiua est nimium debilis, nec assequitur efficaciam quanta conueniens, & necessaria est, nisi præmuniatur potestate coercitiua, ac iudiciali, istam quoque obtinent super Presbyteros, quando non dubitatur Apostolos Episcoporum aliorum prædecessores habuisse; eandemque ad reliquos Episcopos deriuatam esse, colligitur inter alia ex prima ad Timotheum Episcopum, 1. 19. ubi Apostolus præscribit formam, qua Presbyteri iudicari, & puniri debent ab Episcopis, dicens: *Aduersus Presbyterum accusationem noli recipere, nisi sub duobus, aut tribus testibus.*

Artic. 6. Necessè autem fuit, vt plures cum eiusmodi potestate constituerentur Episcopi, in diuersis orbis partibus. Quia fides Christi debeat in omnes eius partes propagari; nec poterat vnus Episcopus sufficere pro immediata, vbique eiusmodi gubernatione, directione, ac iudicio. Quia de causa Episcopi cæteris similes Aaroni; quoad numerum sunt dissimiles eidem, qui fuit vnus in pontificali dignitate constitutus, sicut erat vnus etiam populus legi veteri deuinctus, cum populus Christianus legis Euangelicæ professor, sit per totum terrarum orbem diffusus; necesse verò præterea fuit, vt præter Episcopos, singulos seorsim Diocesibus regendis per varia loca distributos, constitueretur vnus alius Episcopus supremus, qui totius corporis Ecclesiæ, curam haberet, atque cæteris Episcopis vna cum fidelibus omnibus, ita præficeret, sicut singuli alij Episcopi præfunt vnicuique Ecclesiæ particulari, & Presbyteris aliisque fidelibus ad ipsam pertinentibus. Quia vbique sunt multa regimina ordinata ad vnum finem vniuersalem omnium, oportet constitui vnum præminentem cæteris omnibus, qui omnia, dirigat, ac dirigat ad eundem finem. Norma porro directionis, & regiminis, in omnibus virtutibus, & artibus, sequitur Ordinem finium. Finis autem totius populi Christiani, quia Christianus est, est vnus Dominus colendus sub vna fide, & per vnum Baptisma, Oportuit igitur vt præficeretur toti populo Christiano

vnus supremus Episcopus, qui cum summa potestate eum regeret, in vnitatem fidei conseruaret, & ad suum finem dirigeret; atque hic est summus Pontifex, Vicarius Christi in terris, & Successor D. Petri, cui pro se, & pro successoribus suis dictum est, Matth. 16. 18. *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta Inferi non præualebunt aduersus eam, & tibi dabo Claves Regni Cælorum, &c.* Quæ vsque adeo ampla promissio ventura latè tempora respiciens, certissimè est aliquando adimpleta, utpote auctorem habens infallibilem; censetur verò communiter adimpleta cum eidem Petro dictum est 21. Ioann. 15. *Pasce Agnos meos, pasce oues meas.* De ista vniuersali, ac suprema pascendi cura, & potestate propria Petri, & successorum eius, videri possunt, quamplura luculenter, & efficaciter eam confirmantia inter alios, apud Bellarm. lib. 1. & 2. de Romano Pontifice.

Artic. 7. Circa istiusmodi præminentiam iurisdictionis, duo obseruanda supersunt, quæ sunt præsentis instituti. Alterum est, excessum conuenientem Episcopo respectu Presbyteri, præcisè ex vi Ordinis, esse excessum quoad perfectionem eiusdem generis, excessum verò conuenientem ratione iurisdictionis, esse quoad perfectionem diuersi generis. Ratio est manifesta, quia iurdictio tota continetur immediate intra limites fori exterioris, ideoque differt toto genere à potestate Ordinis, quæ tota est relatè ad sacramenta, maximè verò ad sacramentum Eucharistiæ; Quod quidem per se patet de potestate propria Parochi. Sed neque obscurum est de potestate propria Ordinis Episcopalis. Quia præcipuus eius actus est Ordinare ministros idoneos ad ministerium Eucharistiæ ritè peragendum. Vnde patet Episcopum ex vi sui Ordinis, differre à Presbytero, ad eum ferè modum, quo differt magister à discipulo, & Dux exercitus à Duce legionis, vel centuriæ, quamquam exemplum non est omnino adæquatum. Excessus vero summi Pontificis supra Episcopos alios particulares totus est eiusdem generis, vt dicit D. Thomas qu. 40. artic. 6. ad 3. Quia quoad Ordinem, & administrationem sacramentorum omnium sunt prorsus æquales, totaque proinde differentia est, quoad iurisdictionem maiorem, & minorem, ideoque tota est intra idem genus. Alterum consequenter notandum est, excessum Episcopi ratione Ordinis secundum se, esse inamissibilem, atque inaufibilem vi humana, amissibilem verò, atque auferibilem esse excessum quoad iurisdictionem. Quia character Episcopalis perinde, ac Presbyteralis est indelebilis, semperque inhaeret necessariò, vt dictum est in quæst. præcedenti. At iurdictio est amissibilis per depositionem, vel dimissionem. Hoc igitur modo Ordines Ecclesiastici differunt, suntque inæquales inter se.

Ad 1. Media sub eadem immediate, vel, sub eodem gradu distantia, ordinata ad eundem finem sunt eiusdem rationis & æqualia, sicut sunt æquales, & eiusdem rationis fines, qui possunt obtineri per eadem media, tum proxima, tum remota; non verò, quæ inæqualiter, distant à fine, nec fines non consequibiles per collectionem mediorum adæquatè eandem. Ostensum autem est Ordines Ecclesiasticos, non omnes æquè distare ab eorum fine, qui est mysterium Eucharistiæ.

Artic. 1. Ad 2. Esto differentialis ratio Episcopatus respectu Presbyteratus, non sit superior ratione differentialis eiusdem Presbyteratus, respectu Diaconatus, Subdiaconatus, &c. eadem nihilominus ratio differentialis Episcopatus, coniuncta cum ratione differentiali Presbyteratus, prout coniungitur in Episcopo, est præstantior, ac perfectior eodem Presbyteratu, vt dictum est. Vnde negatur antecedens. Sed

neque consequentia est omnino legitima ob inadæquationem paritatis. Primum, quia excessus Presbyteri supra Diaconum, Subdiaconum, &c. est incomparabiliter maior, quam excessus Episcopi supra Presbyterum, & præcisè ex vi Ordinis, ut patet ex actibus, & obiectis eorum, superius inuicem comparatis. Deinde, quia differentialis ratio Presbyteratus, continet in se omnem potestatem omnium inferiorum ordinum; id quod minimè verificatur de conceptu differentiali Episcopi respectu Presbyteri.

Artic. 2. Testimonia illa Augustini, & Hieronymi non sunt tam difficilis, & operosa concordia, ut mihi quidem videtur, quam nonnullis aliis visum est. Quia neque Augustinus fatetur, honorum vocabula, secundum quæ dicit Episcopatum esse maiorem, esse vacua, & sine fundamento reali. Neque Hieronymus negat totaliter differentiam Episcopi à Presbytero ex vi Ordinis, quin eam affirmat discrete in Epist. 85. ad Euagrium, in qua, vel maxime Presbyteratum extollit. Dicit enim sic: *Quid facit Episcopus, excepta ordinatione, quod non faciat etiam Presbyter.* Præminet ergo Episcopus Presbytero, ex confessione clara Hieronymi, quoad potestatem ordinandi itaque Augustinus supposita, idque modestissime, ac mitissime prærogatiua Episcopi, quæ fundat illa honorum vocabula, addit cum maiori expressione, pro leniendo, & consolando Hieronymo, Episcopum nihilominus posse esse inferiorem Presbytero quoad multa, nempe quoad probitatem, doctrinam, ingenium, &c. Hieronymus verò supposita ubi cursum, ubi silenter notissima prærogatiua Episcopi quoad potestatem ordinandi, confirmandi, &c. totus est in comparatione quoad iurisdictionem, eamque prosequitur actiter, & fusè, dicens Episcopum absque iurisdictione esse posse, eandemque Presbytero posse adesse, atque ab initio penes conuentum Presbyterorum illam fuisse, uti modo quoque est penes capitula Canonicorum, vacante sede Episcopali. Quæ quidem vtriusque Sancti Doctoris assertiones, neque sibi inuicem quiddam contradicunt, neque doctrinæ à nobis traditæ.

Artic. 3. Illud vnum, in quod vehementer inclinare videtur Hieronymus in illo loco, necnon Ambrosius, siue quis alius author in Commentario c. 4. Epist. ad Ephes. ad illud, *Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos*, nempe Episcopos non esse iure Diuino superiores Presbyteris, etiam quoad iurisdictionem, neque ad eosdem pertinere regimen Ecclesiæ ex institutione Diuina. Id inquam ferendum nequaquam est, quia contradicit aperte definitionibus Tridentini supra memoratis artic. 3. Verum hoc obiter à me dictum sit, quod alij alibi luculenter demonstrant. Quia ad præsens solum spectat directè, comparatio quoad ordinem præcisè, & quoad ea, quæ sunt ab Ordine penitus inseparabilia, non solum in vniuersum, sed etiam respectu vniuscuiusque Ordinati in Episcopum, vel Presbyterum, nec solum aptitudinaliter, sed etiam actualiter. Iurdictio autem non est eiusmodi, respectu Ordinis Episcopalis, prout contracti ad vnumquemque Episcopum determinatè sumptum; sicut neque defectus iurisdictionis exterioris de qua est sermo, est talis respectu simplicis Sacerdotis.

Ad 3. Negatur paritas, quia summus Pontifex non præcellit cæteris Episcopis ex vi Ordinis, sed est illis eatenus prorsus æqualis, ideoque potest consecrari, ac ordinari à quolibet Episcopo. At Episcopus præcellit ex vi sui Ordinis simplici Sacerdoti, ut dictum est. Undè paritas non tenet. Quod deinde assumitur Episcopos esse successores Apostolorum, est verum, ut dictum est ex Concilio Tridentino, Anacleto Papa, & alijs. Sed verum nequaquam est, quod præterea additur Apostolos fuisse omnes inter se æquales pote-

state etiam iurisdictionis. Quia præter illam communicationem potestatis omnibus Apostolis æqualiter concessam, quæ obseruatur in obiectione, extat alia peculiari prærogatiua potestatis, & iurisdictionis amplioris, atque omnino vniuersalis concessa specialiter Petro Apostolo, & successoribus eius, ut liquet ex art. 6.

Ad 4. Sicut omnia creata entitatiua sua perfectione participant bonitatem diuinam, eamque repræsentant, & nihilominus sunt inter se disparia, pro modo maioris, vel minoris participationis, & representationis; ita etiam omnes Ecclesiæ ministri, participant de sacerdotio Christi, illudque figurant, & nihilominus sunt inæquales inter se, propter inæqualem participationis, &figurationis gradum, uti expositum est supra, cum propinquitate patiter inæquali respectu consecrationis Eucharistiæ.

QVÆSTIO CIX.

Verum votum continentia sit sacris Ordinibus annexum?

Videtur non esse annexum. 1. Quia Matrimonium cum suo vsu, est iuris naturalis omnibus vniuersaliter à Deo concessum, ut patet ex illo Genes. 1. 28. *Crescite, & multiplicamini*, & ex naturali omnium propensione ad procreationem liberorum, propagationem, & conseruationem generis humani. Ergo nemini, aut debet, aut etiam potest negari matrimonium, & eius vsus, ac proinde nec ministris vllis Ecclesiæ.

2. Obligatio, & necessitas cælibatus, & continentia respectu ministrorum Ecclesiæ contradicit multis, & claris Apostoli Pauli documentis, utpotè dicentis 1. ad Corinth. 7. 2. *Vniuscuiusque propter fornicationem uxorem suam habeat*; & rursus ibidem: *Melius est nubere, quam vri*, ad Hebr. 13. *Honorabile*, dicit, coniugium in omnibus, ac proinde in Sacerdotibus etiam, & 1. ad Timoth. 3. 2. ad Tit. 1. 6. iubet Episcopum esse *vnius uxoris virum*, ac demum 1. ad Timoth. 4. 3. prædicat, in nouissimis temporibus, quosdam introductores esse doctrinas demoniorum prohibentes nubere, quod faciunt Antistes Ecclesiæ. Ergo perperam, & nequiter interdicatur ministris Ecclesiæ connubium, & eius vsus, contradicente toties Apostolo.

3. Apostoli habuerunt uxores, easque habuerunt itinerum comites quocunque pergerent, ut apparet ex 1. ad Cor. 9. 5. Undè in can. 6. eorundem Apostolorum consequenter præcipitur, ne Episcopus uxorem prætextu Religionis abiciat; atque Conc. Gangrense can. 4. statuit sic: *Si quis discernit Presbyterum coniugatum tanquam occasione nuptiarum, quod offerre non debeat, & ab eius oblatione ideo abstinere: anathema sit.* Ergo coniugia sacrorum hominum exemplo, & canone Apostolorum, atque Concilij legitimi autoritate munita reprobati nequaquam debent.

4. Frequenter assumuntur ad sacros Ordines, iuvenes, iidemque diuites, & delicati, atque voluptatibus dediti, de quibus propterea nulla spes prudenter concipi possit, quod sint continentes victuri, & quibus proinde melius esset nubere, quam vri, ut dicebat Apostolus paulò prius; atque ex opposito sequuntur frequenter magna incommoda, uti experientia docet clariùs, quam, ut scribere quiddam ea de re necesse sit, & colligi inter alia potest ex horrido illo euentu, quem describit Vdalric. in Epist. ad Nicolaum 1. ubi narrat à piscatoribus reperta fuisse capita infantium occisorum ad sex millia in piscina D. Gregorij, qui monitus desuper, suspendit interdictum, quo prius vt ferat sacros homines,